

Sveaskog missbrukar vår skog

Debattartikel publicerad i NSD 2014-01-20.

Vi äger alla en skog. Du också. Självklart äger vi alla rätt till vår gemensamma livsmiljö, men även formellt äger vi runt 14 procent av landets produktiva skogsmark som förvaltas av det statligt ägda skogsbolaget Sveaskog. Och medborgarna vill värna biologisk mångfald, landskapsbild och friluftsliv i skogen. Sveaskog vill framhålla sin egen förträfflighet, – men har egentligen något blivit bättre efter avslöjandena i Dagens Nyheter och P1:s Kaliber?

Forskning har visat att när mindre än ungefär tjugo procent av skogsarealen återstår accelererar utdöendet av arter. Sveaskog påstår att man har höga ambitioner att stärka den biologiska mångfalden genom att avsätta just tjugo procent av den produktiva skogsmarken som naturvårdsareal i *ekoparker*, *naturvårdsskogar* och som *lämnad hänsyn vid avverkningar*. I själva verket skyddar bolaget inte tjugo procent i sammanhängande områden. Nio procent har räknats fram från enstaka träd och trädrader m m som lämnas på hyggen. Träd som har betydelse, men inte ger arealer som motverkar fragmenteringen.

I sina ekoparker lovade Sveaskog att minst halva ytan skulle avsättas för naturvård. Men inte ens hälften fick bli orörd, utan på en stor del av ytan för naturvård är bolagets avsikt att bedriva skötsel, vilket i praktiken visat sej innebära virkesuttag. Naturvårdsskötsel som bränning behövs för att återskapa saknade livsmiljöer, men virkesuttag är inte naturvård. Då är det kombinerade mål.

”Naturvårdsskogar är skogar som Sveaskog sätter av som renodlad naturvårdsareal”, skriver man. ”Målet är att alla områden med höga naturvärden på Sveaskogs marker ska finnas med bland naturvårdsskogarna”. Nu följer man inte policyn längre, inte en dunge mer än tio procent ska bevaras som naturvårdsskog. Naturvårdsskogar blir föremål för systematisk nerklassning. Omvärlden får varken veta när nerklassningen görs, vilken skog bolaget säger sig ha sparat i stället, var den ligger, arealen på den eller vilka naturvärden den har. Melakträskliden var en naturvårdsskog som Sveaskog nyligen avverkat, med en besynnerlig dispens för slippa normal tidsmarginal på sex veckor. Fort men fel, skogen hyste signalarter, rödlistade arter och strukturer av högt värde, vilket man informerats om. Men bolaget planerar klassa ner och avverka flera gammelskogar: Stor-Renberget, Blekingbäcken och rullstensåsen vid Garpmesvare. Ännu fler naturskogar skulle utplånas om inte ideella naturvårdare uppmärksammat problemen.

Länsstyrelsen och Naturvårdsverket pekade för 10 år sedan ut ett stort antal skogsområden med naturvärden som motsvarar naturreservat. Många av dessa är ännu inte skyddade. Naturvårdsverket presenterade i en rapport i juni 2013 förslag på hur dessa ska skyddas långsiktigt och frågan ligger nu hos regeringen för avgörande. Trots det har Sveaskog under sommaren anmält och även genomfört avverkningar i sådana områden.

En ny affärsidé för Sveaskog är att tillfälligt hyra ut skogar som de inte klassat till ”naturvårdsskogar” för att ”kompensera” exploateringsprojekt som förstör urskog, t ex när LKAB nu vill lägga ett gigantiskt upplag av gruvavfall i ett urskogsartat område vid Mertainengruvan.

Med stor andel gammelskogar på Sveaskogs innehav i Norrbotten finns behov att höja kvoten för skydd, om inte Sveaskog nu klarar att ta ansvar för alla skyddsvärda gammelskogar. Var finns verkligt miljöengagerade politiker som är beredda att skriva om reglerna för Sveaskog?

Lars Andersson, ordf Naturskyddsföreningen i Norrbotten

Per-Erik Mukka, skogskontakt-ledamot Naturskyddsföreningen i Norrbotten